

סדר

תּוֹסֶפֶת א יוֹמִית

בְּהַגָּהָה חֲדָשָׁה לְפִי גִסְתָּאוֹת מְדִינֹת וּבִנְקוּד מְלֵא

בְּפִי תַקְנַת וְהַדְרַכַּת

מֶרֶן מוֹהָרָא שׁ שְׁלִיט״א

הַלְמוּד לְשׁוּבֵעַ פְּרָשַׁת וַיִּשְׁלַח (ט' - יד כִּסְלוֹ) תשע"ה

מִסְכַּת כְּתוּבוֹת (ט - יב) גִּיטִין (א - ג)

יֵצֵא לְאוֹר עֶרֶב שֶׁפֶת קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיֵּצֵא תשע"ה

עַל יְדֵי תַלְמִידֵי מְתוּבָתָא 'הַיִּבֵּל הַקֹּדֶשׁ' חֲסִידֵי בְּרֶסֶלַב

עִיר הַקֹּדֶשׁ יְרוּשָׁלַיִם תוֹבב"א

הַזְדַּמְנוּת נִפְלְאָה!

”הַמְשִׁיתֶיךָ בְּהַדְפָּסַת ”אֲשֶׁר
בַּנְחַל”, (אף כּמוֹה אַנְשִׁים בְּנִחָד), יִזְכֶּה
לְיִשׁוּעָה בְּכָל עֵגוֹן שִׁיצְטָרֶךְ...”

(כ"ק מרן מוהרא"ש שליט"א)

לְנִטְיִילַת חֵלֶק בְּהַדְפָּסַת הַכְּרָכִים
הַקְדוּשִׁים שֶׁל 'אֲשֶׁר בַּנְחַל':

052-7622316

יום ראשון, ח' בסיו

למדת כבוד דף היומי? בבלי: יבמות נז; ירושלמי: תרומות ה'

מסכת כתובות פרק תשיעי

א. מי שמת, והניח אשתו שומרת יכם, אפלו הניח נכסים של מאה מנה – אין תיורשין יכולין למכור, מפני שכל נכסים אחראין לכתבתה. כיצד יעשה? בונסה ומגרשה, ושוברת לו על כתבתה. הניח אחיו מעות, או שהיה יבמה חיב לבעלה מעות, לא יאמר: 'הואיל שאני יורש החזקתי'. אלא מוציאין מידו, וילקח בהן קרקע והוא אוכל פרות.

ב. הרוצה שתבריה נכסים מבעלה – כותבין שטר פסים לחברו; דברי רבי שמעון בן גמליאל. וחכמים אומרים: מצחק הוא בה, אלא עד שתכתב במתנה מהיום ולכשארצה.

ג. רבי יהודה אומר: לעולם הוא אוכל פירי פרות. הכניסה לו קרקע, ועשתה פרות – הרי הוא פרות. מכר פרות ולקח מהן קרקע ועשתה פרות – הרי הן פרי פרות. רבי שמעון בן גמליאל ורבי ישמעאל בן רבי יוחנן בן ברוקה אומרים: אם מתה יירשנה, שהתנה על מה שכתוב בתורה, וכל המתנה על מה שכתוב בתורה – תנאו בטל.

ד. מי שמת והניח נכסים ומטלטלין, עבדים ושפחות ושטרות, ויצתה עליו כתבת אשה ובעל חוב, כל הקודם בהם – זכה, והוא נקבר מן הצדקה.

ה. אלו הן יורשין תבאין ברשותה: כל שמכרה להן, או שנתנה להן במתנה, כתב לה: 'גדר ושבועה אין לי עליך' – אין היורשין יכולין להשביעה בדברים שנשתמשה בחיי בעלה. במה דברים אמורים? בזמן שהלכה מקבר בעלה לבית אביה, אבל אם הלכה מקבר בעלה לבית חמה, אפלו כתב לה: 'גדר ושבועה אין לי עליך' – היורשין יכולין להשביעה בדברים שנשתמשה בהם לאחר מיתת בעלה.

ו. אין האיש משביע את אשתו עד שיושיבנה הנזנית, או עד שיעשנה אפוטרופוסא. האשה, כל זמן שתובעת כתבתה – אין היורשין יכולין להשביעה בדברים שנשתמשה בהן לאחר מיתת בעלה; דברי רבי שמעון. וחכמים אומרים: בין כך ובין כך – היורשין משביעין אותה.

ז. ארים, כל זמן שהוא ארים ויצא מאריסותו – הרי הוא כאחד מכל אדם. שתף, כל זמן שהוא שתף, יצא משתפותו – הרי הוא כאחד מכל אדם. אפוטרופוס, כל זמן שהוא אפוטרופוס – יצא מאפוטרופוסותו – הרי הוא כאחד מכל אדם.

ח. 'בן בית' שאמרו, לא זה הוא שנכנס ויצא, אלא מכנים פרות ומוציא פרות. שוכר פועלין ופוטרי פועלין, לזה ממונו בערב שביעית ומוציאי שביעית, ובשביעית נעשה לו שתף, או ארים – פטור. אבל נעשה לו שתף או ארים בערב שביעית, ולשביעית ולמוציאי שביעית, חזר ולזה הימנו – מוגלגלין עליו את הכל.

ט. הפוחתת כתבה - נפרעת שלא בשבועה. כיצד? היתה כתבתה אלק וזו, אמר לה: 'התקבלת כתבתיך', והיא אומרת: 'לא התקבלתי, ואינה אלא מנה' - נפרעת שלא בשבועה. נכסים משעבדין, אין צריך לומר לאחר מיתת בעלה, אלא אפלו בחיי בעלה מנכסי יתומים - אין צריך לומר מן הגדולים, אלא אפלו מן הקטנים.

י. הוציאה גט ואין עמה כתבה, בתולה גובה מאתים ואלמנה מנה. כתבה ואין עמה גט - אין גובה כלום, מפני שהיא אומרת: 'אבד גיטי', והוא אומר: 'אבד שוכרי', דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: בראשונה היו אומרים: 'המוציא הכתבה - צריכה שתוציא עמה גט'. מן הספנה ואילך, התקינו: שתהא מקרעתו בבית דין וגובה בו.

יא. שתי כתבות וגט ומיתה - גובה שתי כתבות. גט וכתבה ומיתה, אם הגט קדם את המיתה - גובה שתי כתבות, אם הכתבה קדמה את הגט - אינו גובה אלא כתבה אחת, שהמגרש את האשה ומחזירה, על מנת כתבה הראשונה תחזרה. אם חדש - נוטל מה שחדש.

יב. קטן שהשיאו אביו – כתבתו קימת. מת, נוטלת כתבתה מנה. אם חידש – נוטל מה שחידש. וכן גר שנתגיירה אשתו עמו – כתבתה קימת, שעל מנת פן קימה. ואם חידש – נוטל מה שחידש.

יום שני, ט' בסליו

למדת כבר דף היומי? בבלי: יבמות נח; ירושלמי: תרומות ו'

מסכת כתבות פרק עשירי

א. מי שהיה נשוי שתי נשים ומת – הראשונה קודמת לשניה, ויורשי הראשונה קודמין ליורשי השניה. גרש את הראשונה והחזירה אליו, וחידש לה כתבה ראשונה – של ראשונה קודמת לשניה. ויורשיה קודמין לכתובה שניה של ראשונה. בפה דברים אמורים? בכתבה! אבל במזונות – שתייהן שוות. האשה והבנות – שתייהן שוות.

ב. נָשָׂא אֶת הָרֵאשׁוֹנָה וּמָתָהּ, נָשָׂא אֶת הַשְּׁנֵיָה וּמָתָהּ הוּא, וְהָיָה שֵׁם יֵתֵר דִּינָר – אֵלֹו נֹטְלִין כְּתַבַּת אַמּוֹן, וְאֵלֹו נֹטְלִין כְּתַבַּת אַמּוֹן, וְשָׂאָר – חוֹלְקִין. וְאִם אֵין שֵׁם יֵתֵר דִּינָר – שְׁנֵיָה וַיֹּרְשִׁיָּה נֹטְלִין כְּתַבַּת אַמּוֹן, וְהַשָּׂאָר – חוֹלְקִין בְּשׁוּדָה.

ג. כְּתַב לְזוֹן אֶת בֵּת אֲשֶׁתּוֹ, וְאֶת בֶּן אֲשֶׁתּוֹ – הָרִי הֵן כְּבַעַל חוֹב, וְקוֹדֵמִין לְכָל. לֹא יֹאמֵר לְהֵן: 'צָאוּ וְעָשׂוּ מְלָאכָה וְאֲנִי אֶזְוֵן אֶתְכֶם', אֲלֹא יוֹשְׁבֵין וּמַעֲלָה לְהֵן מְזוֹנוֹת. כְּתַב לְזוֹן אֶת בֵּת אֲשֶׁתּוֹ, וְשִׁבְרָה לוֹ, לֹא כָל הַיְמָנוּ שְׂזָכִין לְקַטֵּן וְאֵין חֲבִין לוֹ.

ד. הָאִשָּׁה שְׂאֲמָרָה: 'מֵת בְּעָלִי' – אוֹ נְזוֹנָת אוֹ נֹטְלַת כְּתַבַּתָּהּ. 'גְּרָשְׁנִי בְּעָלִי' – נְזוֹנָת עַד כִּדֵי כְּתַבַּתָּהּ. מַה בֵּין מִיתָה לְגְרוּשִׁין? בְּמִיתָה אֵין יְכוּלָה לְהַכְחִישׁ, וּבְגְרוּשִׁין יְכוּלָה לְהַכְחִישׁ, וְשִׁתְּאֵמֵר לוֹ 'גְּרָשְׁתָּנִי'.

יה. שְׁלֹשָׁה שְׁהַטִּילוּ לְכַיִם, וְנִגְנְבוּ מֵהֵן – מְבִיאִין הַשָּׂאָר לְאַמְצַע, וְחוֹלְקִים. שְׁנַיִם שְׁהַטִּילוּ לְכַיִם, זֶה מֵאָה וְזֶה מֵאֲתִים, וְעָשׂוּ פְרָקְמִטְיָא – שְׂכָרָן לְאַמְצַע. לְקַח זֶה בְּשָׁלוֹ וְזֶה בְּשָׁלוֹ, וְנִתְעַרְבוּ – זֶה נֹטְלַל לְפִי שָׁלוֹ וְזֶה נֹטְלַל לְפִי שָׁלוֹ, יֵצֵא עֲלֵיהֶן שְׁלֹשׁ

שְׁמֵרוֹת בְּאֶחָד, הָרֵאשׁוֹן נִשְׁבַּע לְשָׁנִי וְהַשְּׁנִי נִשְׁבַּע לְשָׁלִישִׁי.
רָצָה שְׁנֵי שְׂלֵא לְהַשְׁבִּיעַ אֶת הָרֵאשׁוֹן – הַשְּׁלִישִׁי יִכּוֹל לְמַחֲזֵת
בְּיָדוֹ. לָוֶה מֵאֶחָד וּמְכַר שְׂדֵהוּ לְשָׁנִי, וְכָתַב בְּעַל חוֹב לְשָׁנִי: 'דִּין
וְדָבָרִים אֵין לִי עָלֶיךָ' – אֵין הַשְּׁנִי יִכּוֹל לְגָבוֹת מִן הָרֵאשׁוֹן, מִפְּנֵי
שֶׁהִנִּיחַ לוֹ מְקוֹם לְגָבוֹת מִמּוֹנוֹ.

ו. גַּר שְׂמֵת וּבְזָבוּ וְיִשְׂרָאֵל אֶת נִכְסָיו, וַיִּצְתָּה עָלָיו כְּתַבַּת אִשָּׁה
וּבְעַל חוֹב – גּוֹבִין מִן הָאֲחֵרוֹן שְׁבָהֶן. אֵין לָהֶן – גּוֹבִין מִשְׁלֹפְנָיו.
אֵין לָהֶן – גּוֹבִין מִשְׁלֹפְנֵי פָּנָיו.

יום שלישי, י' בסליו

למדת פְּכָר דַּף הַיּוֹמִי? בְּבָלִי: יְבָמוֹת נט; יְרוּשָׁלַּמִּי: תְּרוּמוֹת ד'

מסכת כתבות פרק אחד עשר

א. אֶלְמָנָה שְׁתוּבַעַת כְּתַבְתָּהּ, וְהַיּוֹרְשִׁים אוֹמְרִים לָהּ: 'הִתְקַבְּלָתְךָ
כְּתַבְתִּידְךָ, עַד שְׂלֵא נִשְׂאת – הִיא צְרִיכָה לְהָבִיא רְאִיָּה שְׂלֵא

נִתְקַבְּלָה כְּתַבְתָּהּ. מִשְׁנֵשֵׁאת – הֵם צְרִיכִים לְהֵבִיא רְאִיָּה
שֶׁנִּתְקַבְּלָה כְּתַבְתָּהּ. מִכֶּרֶה כְּתַבְתָּהּ, מִשְׁכַּנָּה כְּתַבְתָּהּ, עֲשֵׂתָה
כְּתַבְתָּה אַפּוֹתִיקֵי – אֲבָדָה מְזוֹנוֹתֶיהָ. רַבֵּי שְׁמַעוֹן אָמַר: אֲפִלוּ
מִכֶּרֶה מְקַצֵּת, אֲפִלוּ מִשְׁכַּנָּה מְקַצֵּת, אֲפִלוּ עֲשֵׂתָה מְקַצֵּת
כְּתַבְתָּה אַפּוֹתִיקֵי – אֲבָדָה מְזוֹנוֹתֶיהָ. וְאִין צְרִיךְ לֵאמֹר לְאַחַר
מֵיתַת בַּעֲלָהּ, אֵלֶּא אֲפִלוּ בְּחַיֵּי בַּעֲלָהּ, וְכוּתְבָת: 'אֵלוּ לְכַתְּבָה
מִכְרַתֵּי, וְאֵלוּ לְמְזוֹנוֹת מִכְרַתֵּי, דְּבָרֵי רַבֵּי יְהוּדָה. רַבֵּי יוֹסִי
אָמַר: מוֹכֶרֶת סֶתֶם, לְכֹד בְּחֹד יָפָה.

ב. כֵּשֶׁם שֶׁאֲלַמְנָה מוֹכֶרֶת שְׁלֵא בְּבֵית דִּין, כֹּד יוֹרְשִׁיָּה חֲבָאִין
בְּרִשׁוֹתָהּ מוֹכְרִין שְׁלֵא בְּבֵית דִּין. רַבֵּי שְׁמַעוֹן אָמַר: אֲלַמְנָה
מוֹכֶרֶת שְׁלֵא בְּבֵית דִּין, וְאִין יוֹרְשִׁיָּה חֲבָאִין בְּרִשׁוֹתָהּ מוֹכְרִין
שְׁלֵא בְּבֵית דִּין. אָמַר רַבֵּי שְׁמַעוֹן: מַפְנֵי מָה אָמְרוּ אֲלַמְנָה
מוֹכֶרֶת שְׁלֵא בְּבֵית דִּין? לִיפּוֹת כֹּחַן שֶׁל יְתוּמִים שְׁלֵא תִבְזְבוּ
אֶת נְכַסֵּיהֶם. יְרֻדָה לְשֻׁדָּה הָעֲשׂוּיָה אַפּוֹתִיקֵי, וְאֲכָלָה וְהוֹצִיאָה
הוֹצֵאוֹת – שְׁמִין לָהּ מָה שֶׁאֲכָלָה, וְשְׁמִין לְזוּ מָה שֶׁהוֹצִיאָה. אִם
שְׁמוּ לָהּ בֵּית דִּין – מָה שֶׁשְׁמוּ שְׁמוּ.

ג. שלשה שיִרְדוּ לְשׁוֹם, אֶחָד אוֹמֵר בְּמִנְהַ וּשְׁנַיִם אוֹמְרִים בְּמֵאֵתַיִם, אֶחָד אוֹמֵר בְּמֵאֵתַיִם וּשְׁנַיִם אוֹמְרִים בְּמִנְהַ – בְּטַל יָחִיד בְּמַעוֹטוֹ. אֶחָד אוֹמֵר בְּמִנְהַ, וְאֶחָד אוֹמֵר בְּעֶשְׂרִים, וְאֶחָד אוֹמֵר בְּשָׁלְשִׁים – שְׁמִין אוֹתָהּ בְּמִנְהַ. רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי צְדוֹק אוֹמֵר: שְׁמִין אוֹתוֹ תִּשְׁעִים דִּינָר. אֲחֵרִים אוֹמְרִים: עוֹשִׂין אוֹתוֹ שׁוּמָא בִּינִיחָן, וְשְׁמִין אוֹתוֹ שְׁלִישׁ.

ד. איזו היא אגרת בקרת? שום היתומים שלשים יום ושום התקדש שלשים יום, אפלו מכרה שוה מנה במאתים, או שוה מאתים במנה – מכרה קנים. רבי שמעון בן גמליאל אומר: שום הדינים שפחתו שתות או הותירו שתות – מכרן קנים.

ה. היא שמכרה שוה מנה ודינר במנה, אפלו אומרת: אני אחזיר את הדינר ליורשין' – מכרה בטל. רבי שמעון בן גמליאל אומר: מכרה קנים, ותחזיר את הדינר ליורשים, ובלבד שתשיר מקצת, לפיכך אם פחתה או הותירה – אין לה פשעור שמכרה. רבי אלעזר אומר: יתומה יש לה פרות.

ו. בן שְׁמַת אָבִיו, וְאָמוֹ אוֹמֶרֶת: 'יִתְגַּדֵּל אֲצִלִּי הַיּוֹרְשִׁים'.
אוֹמְרִים: יִתְגַּדֵּל אֲצִלָּנוּ – אֵינּוּ מַנְיַחִין אוֹתוֹ לְהִתְגַּדֵּל אֲצִל מִי
שָׂרְאוֹ לְיִוְרָשׁוֹ. מַעֲשֵׂה הַיָּהּ בְּאֶחָד וּשְׁחֲטוּהוּ בְּעָרֵב הָרֵאשׁוֹן.

ז. הָאִשָּׁה שְׁמַת בַּעֲלָהּ – יוֹשֶׁבֶת בְּבֵתִים בְּדֶרֶךְ שְׂיִשְׁבָּה בְּהֵן
בְּחַיֵּי בַּעֲלָהּ, מִשְׁתַּמְּשֵׁת בַּעֲבָדִים וּשְׁפָחוֹת, בְּכָלִי כֶסֶף בְּכָלִי זָהָב,
בְּדֶרֶךְ שְׁנִשְׁתַּמְּשָׁה בְּהֵן בְּחַיֵּי בַּעֲלָהּ, שֶׁכָּף כּוֹתֵב לָהּ: 'תְּהֵא
יִתְבָּא בְּבֵיתִי, וּמִתְזַנֵּי מִנְכָסִי, כָּל יוֹמֵי מַגֵּר אֶרְמְלוּתֶיךָ בְּבֵיתִי'¹.

ח. הָאוֹמֵר: 'תָּנּוּ בֵּית אֶרְמְלוֹת לְבֵתִי' – 'בֵּית לְפָלוּנִי לְיֹשֵׁב בּוֹ
וְנָפַל הַיּוֹרְשִׁים' – חֲיִבִּין לְבָנוֹתָו. 'בֵּית זֶה בֵּית אֶרְמְלוֹת לְבֵתִי' –
'בֵּית זֶה לְפָלוּנִי לְיֹשֵׁב בּוֹ' וְנָפַל – אֵינּוּ הַיּוֹרְשִׁים חֲיִבִּין לְבָנוֹתָו.
הָאוֹמֵר: 'תָּנּוּ בֵּית אֶרְמְלוֹת לְבֵתִי' – אֵינּוּ נוֹתְנִין לָהּ אֲלָא אִם בֵּן
קָבֵלָה עָלֶיהָ לְיֹשֵׁב בְּתוֹכוֹ, וַיְכוּלִּין הַיּוֹרְשִׁין לְעַכֵּב עַל יְדֵהָ, שֶׁמָּא
תִּשְׁפִּירְנוּ לְאַחַר, לְפִיכָף אִם מֵתָה – הֵן יוֹרְשִׁין אוֹתָהּ.

ט. הַמְלִיָּה אֶת חֲבֵרוֹ עַל גְּבֵי חֲבִילָה, וְאַבְדָּה חֲבִילָה – גּוֹבָה
מִשְׂאָר נְכָסִים. אִם אָמַר לָהּ 'עַל מְנַת', שְׂאִין לָךְ פְּרַעוֹן אֲלָא

¹ תְּהֵא יוֹשֶׁבֶת בְּבֵיתִי וְתִהְיֶה נְזוּנִית מִנְכָסִי, כָּל יוֹמֵי מַגְרֵי אֶלְמְנוּתֶיךָ בְּבֵיתִי.

מזה, אין גובין משאר נכסים. העושה שדה אפותיקי לקתבת
אשה ושטפה נהר – גובה משאר נכסים, אם אמר לה על
מנת שאין לה פירעון אלא מזה' – אין גובה משאר נכסים.

יום רביעי, יא כסליו

למדת כבוד דף היומי? בבלי: יבמות ט'; ירושלמי: תרומות ח'

מסכת בתבות פרק שנים עשר

א. בראשונה פשהיתה בתבתה אצל אביה – היתה קלה
בעיניו להוציאה, התקין שמעון בן שמח: שתהא בתבתה אצל
בעלה, וכותב לה: 'כל נכסים דאית לי אחראין וערבאין
לקתבתיה דא'². אין עושין כתבת אשה מן המטלטלין, מפני
תקון העולם. אמר רבי יוסי: וכי מה תקון העולם יש בזו? אלא
לפי שאין לה קצבה.

² כל הנכסים שיש לי אחראים וערבים לנכסים של כתבתך זו.

ב. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: מִפְּנֵי מַה אָמְרוּ הַנְּזַקִּין שְׁמִיִן לָהֶם בְּעִידוּת? מִפְּנֵי הַגְּזֻלָּנִין וּמִפְּנֵי הַחֲמֻסָּנִין, שֵׁיחָא כֹּל אֶחָד וְאֶחָד אוֹמֵר: מִפְּנֵי מַה אָנִי גּוֹזֵל? מִפְּנֵי מַה אָנִי חוֹמֵס? שְׁלִמְחָר הָרִי בֵּית דִּין שְׁמִיִן לוֹ שְׁדָה יָפָה שְׁלִי, וְסִמְכוּ עַל הַפּוֹקְרָא (שְׁמוֹת כב, ד):
"מֵיטֵב שְׁדָהוּ וּמֵיטֵב כְּרָמוֹ יִשְׁלָם".

ג. מִפְּנֵי מַה אָמְרוּ 'בַּעַל הַיָּד הַיְמָנִית'? מִפְּנֵי הַרְמָאִין, שְׁלֵא יֵחָא כֹּל אֶחָד וְאֶחָד נוֹתֵן עֵינֵו בְּשְׁדָה חֲבֵרוֹ הַיְפָה, בְּתוֹךְ הַחֲצֵר חֲבֵרוֹ הַיְפָה, וּמַלְוָה אוֹתוֹ עָלֶיהָ וְקוֹפֵץ וְנוֹטְלָהּ. אִם כֵּן יִשְׁמוּ לוֹ בְּזוּבוּרִית? שְׁלֵא לְגַדֵּר דְּרֹךְ בְּפָנֵי לוֹיִן, שְׁלֵא יֵחָא אָדָם מִבְּקָשׁ לְלוֹת וְאִין אָדָם מַלְוָהוּ.

ד. כְּתַבַּת אִשָּׁה בְּזוּבוּרִית; דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה שְׁאָמַר מִשּׁוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן. מִפְּנֵי מַה אָמְרוּ: 'כְּתַבַּת אִשָּׁה בְּזוּבוּרִית'? יֵתֵר מִמָּה שְׁחָאִישׁ רוֹצֵה לִישָׂא אִשָּׁה רוֹצֵה לִינָשָׂא. וְעוֹד, בְּשִׁתָּה שְׁל אִשָּׁה מְרַבָּה יוֹתֵר מִן הָאִישׁ. אִם כֵּן לֹא תֵחָא לָהּ כְּתַבָּה? אֵלָּא שְׁחָאִשָּׁה יוֹצֵאת לְרְצוֹנָהּ וְשְׁלֵא לְרְצוֹנָהּ, וְהָאִישׁ אִין מוֹצִיא אֵלָּא לְרְצוֹנָהּ.

ה. אין שם אלא עידית – פלן גובין מן העידית. בינונית – פלן גובין מן הבינונית. זבורית – פלן גובין מן הזבורית, עידית ובינונית – הנזקין שמין להן בעידית. בעל חוב וכתבת אשה בבינונית, עידית וזבורית – הנזקין שמין להן בעידית ובעל חוב וכתבת אשה בזבורית. בינונית וזבורית – הנזקין ובעל חוב בבינונית וכתבת אשה בזבורית. מכרן לאחד או לשלשה כאחד, נכנסו תחת הבעלים. הנזקין שמין להם בעידית, בעל חוב בבינונית וכתבת אשה בזבורית. מכרן לשלשה, זה אחר זה, אפלו נזקין מזבורית, וכתבת אשה ובעל חוב מן העידית – גובין מן האחרון שבהן. אין בהן – גובין משלפניו. אין בהן – גובין משלפני פניו.

ו. רבי שמעון בן גמליאל אומר: העושה שדהו אפותיקי לכתבת פלתו – ידה על העליונה. רוצה – גובה ממנו. רוצה – גובה משאר נכסים.

ז. אלמנה שאמרה: 'אי אפשי לזוז מבית בעלי' – אין היורשין יכולין לעכב על ידה, שפך הוא כבודו של בעלה. אמרה: 'אי

אֶפְשֵׁי לָזוּז מִבֵּית אָבִא' – יְכוּלִין הַיּוֹרְשִׁין לְעַכֵּב עַל יְדֵהוּ, שְׁפָדוּ
הִיא בְּרַכַּת הַבַּיִת מְרַבָּה.

ח. כָּל זְמַן שֶׁהִיא בְּבֵית אָבִיהָ – גּוֹבֵה פְּתֻבָּתָהּ לְעוֹלָם, וְכֵן זְמַן
שֶׁהִיא בְּבֵית בַּעֲלָהּ – גּוֹבֵה פְּתֻבָּתָהּ עַד עֲשָׂרִים וְחֲמִשׁ שָׁנִים,
שֵׁישׁ בְּעֲשָׂרִים וְחֲמִשׁ שָׁנִים שֶׁתַּעֲשֶׂה מִזְבֵּחַ כְּנֶגֶד פְּתֻבָּתָהּ; דְּבָרֵי
רַבִּי מֵאִיר שְׁאֵמֵר מִשּׁוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. רַבִּי יִשְׁמַעֵאל
אוֹמֵר: שְׁלֹשִׁים שָׁנָה. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: כָּל זְמַן שֶׁהִיא בְּבֵית
בַּעֲלָהּ – גּוֹבֵה פְּתֻבָּתָהּ לְעוֹלָם. וְכֵן זְמַן שֶׁהִיא בְּבֵית אָבִיהָ –
גּוֹבֵה פְּתֻבָּתָהּ עַד עֲשָׂרִים וְחֲמִשׁ שָׁנִים. וְכֵן יוֹרְשִׁים הַבָּאִים
בְּרִשׁוּתָהּ – מוֹכְרִים פְּתֻבָּתָהּ עֲשָׂרִים וְחֲמִשׁ שָׁנִים. בְּעֲלֵי חוֹב
גּוֹבִין לְעוֹלָם, אֵף עַל פִּי שְׂאִין מוֹשְׁבֵירִין.

ט. מִי שֶׁחָלַף לְמַדִּינַת הַיָּם וּבָא, וְאִשְׁתּוֹ תּוֹבַעַת מְזוֹנוֹת, אִם
אוֹמֵר: 'הוֹצִיאָ לָהּ מַעֲשֶׂה יְדִיהָ לְמְזוֹנוֹתֶיהָ' – הִרְשׁוֹת בְּיָדוֹ, וְאִם
פָּסְקוּ לָהּ בֵּית דִּין, מַה שֶּׁפָּסְקוּ – פָּסְקוּ.

י. אוֹמֵר רַבִּי יוֹסֵי בֶּן יְהוּדָה: לֹא נִחְלְקוּ אֲדָמוֹן וְחֲכָמִים, עַל
מַה שֶּׁפָּסְקוּ לָהּ אָבִיהָ, שֶׁהִיא יְכוּלָה לֹאמֵר: 'אָבִא פָּסַק עָלַי, מַה

אני יכולה לעשות? או בנם או פטור'. על מה נחלקו? על שפסקה היא לעצמה, שאדמון אומר: יכולה היא שתאמר: 'סבורה הייתי שאבא נותן לי, עכשו שאין אבא נותן לי, מה אני יכולה לעשות? או בנם או פטור'. אומר רבן גמליאל: רואה אני את דברי אדמון. הפוסק מעות לבתו הקטנה, ופשט את הרגל – בופין אותו לתקן, שזכין לאדם שלא בפניו.

יא. שלש ארצות לנשואין – יהודה ועבר תירדן והגליל. במה דברים אמורים? בזמן שהיה מיהודה וארם אשה מיהודה, מגליל וארם אשה מגליל אבל אם היה מיהודה, וארם אשה מגליל – בופין אותה לצאת, שעל מנת בן נשאה. אם אומר פלוני מיהודה: 'נשאתי אשה מגליל' – אין בופין אותה לצאת. 'בגליל' – בופין אותו לצאת.

יב. מוציאין מעיר שרפה עובדי פוכבים לעיר שרפה ישראל, ואין מוציאין מעיר שרפה ישראל לעיר שרפה עובדי פוכבים. הוא רוצה לבא לארץ ישראל והיא אינה רוצה לבא – בופין אותה לבא. היא רוצה לבוא לארץ ישראל והיא אינה רוצה – בופין אותו לבא. הוא רוצה לצאת מארץ ישראל, והיא אינה

רוֹצֵה – אֵין כּוֹפִין אוֹתָהּ לְצֵאתָ. הִיא רוֹצֵה וְהוּא אֵינוֹ רוֹצֵה –
כּוֹפִין אוֹתוֹ לְצֵאתָ.

יג. הַמוֹצֵיא שְׁמֵר כָּכָל – גּוֹבִין עָלָיו כָּסֶף כָּכָל. בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל –
גּוֹבִין עָלָיו כָּסֶף אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. הִיָּה כְּתוּב סֶתֶם, אִם מוֹצֵיאֵו
כָּכָל – גּוֹבֵה עָלָיו כָּסֶף כָּכָל, בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל – גּוֹבֵה עָלָיו כָּסֶף
אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. הִיָּה כְּתוּב עָלָיו כָּסֶף סֶתֶם – הֲרִי זֶה גּוֹבֵה. כָּל זְמַן
שִׁירְצָה, מַה שְׂאִין בֶּן בְּכַתְּבַת אִשָּׁה.

יד. נָשָׂא אִשָּׁה בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל וַגִּרְשָׁה בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל – נוֹתֵן לָהּ
כָּסֶף אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל וַגִּרְשָׁה בְּכָכָל – נוֹתֵן לָהּ כָּסֶף
אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. כָּכָל וַגִּרְשָׁה בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל – נוֹתֵן לָהּ כָּסֶף אֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: כְּתַבַּת אִשָּׁה וּבַעַל חוּב
בְּמָקוֹם הַנְּשׂוּאִין. הַמִּשָּׁה סְלָעִים שֶׁל בֶּן, שְׁלֹשִׁים שָׁל עֶבֶד,
חֲמִשִּׁים שָׁל אוֹנֵם וְשָׁל מִפְתָּה, וּמֵאָה שָׁל מוֹצֵיא שֵׁם רָע – כָּלָם,
אִם עַל פִּי שְׁחַן כָּכָל – גּוֹבֵה עֲלֵיהֶן כָּסֶף אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. כָּסֶף
שֶׁדְּבָרָה בּוֹ תוֹרָה כָּכָל מָקוֹם – זֶה כָּסֶף צוּרִי. אֵיזָה כָּסֶף צוּרִי?
זֶה כָּסֶף יְרוּשָׁלַיִם.

יום המישי, יב בסליו

למדת פְּכָר דף היומי? בבלי: יבמות סא; ירושלמי: תרומות ט'

מסכת גטין פרק ראשון

א. המביא גט מסוריא – כמביא מחוצה לארץ. צריך שיאמר: 'בפני נכתב ובפני נחתם', מעבר הירדן כמביא מארץ ישראל, ואין צריך שיאמר: 'בפני נכתב ובפני נחתם'.

ב. המביא גט ממדינת תים, ונתנו לה, ולא אמרו לה: בפני נכתב ובפני נחתם, אם נתקיים בהותמיו – כִּשְׁר. ואם לאו – פסול. הוי, לא הצרכו לומר: 'בפני נכתב ובפני נחתם' להחמיר עליה, אלא להקל עליה.

ג. המביא גט ממדינת תים, ולא נכתב בפניו, ולא נחתם בפניו – תרי זה מחזירו למקומו, ועושה לו בית דין, ומקימו בהותמיו, ומביאו, ואין צריך שיאמר: 'בפני נכתב ובפני נחתם', אלא

אומר: שְׁלִיחַ בֵּית דִּין אָנִי, בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל שְׁלִיחַ עוֹשֶׂה שְׁלִיחַ;
רַבִּי שְׁמֹעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אומר: אֵינִי שְׁלִיחַ עוֹשֶׂה שְׁלִיחַ בְּגִטָּין.

ד. בְּרֵאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִים מִמְּדִינָה לְמְדִינָה, חֲזָרוּ לומר מְשֻׁכְּנָה
לְשֻׁכְּנָה. רַבִּי שְׁמֹעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אומר: אַף מִתְּהוֹמוֹנְיָא
לְהַגְמוֹנְיָא.

ה. הֵמָּה בְּמְדִינַת תַּיִם שָׂאִין בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וּבְאַרְץ יִשְׂרָאֵל שָׂאִין
בְּמְדִינַת תַּיִם, שֶׁהַמְּבִיא גַּם מִמְּדִינַת תַּיִם, צָרִיךְ לֵשׂאֵמַר: 'בְּפָנַי
נִכְתָּב וּבְפָנַי נִחְתָּם, אִם יֵשׁ עָלַי עוֹרְרִין – יִתְקַים בְּחֻתְמָיו.
הַמְּבִיא גַּם מֵאַרְץ יִשְׂרָאֵל, אֵינִי יָכוֹל לומר: 'בְּפָנַי נִכְתָּב וּבְפָנַי
נִחְתָּם, אִם יֵשׁ עָלַי עֵדִים – יִתְקַים בְּחֻתְמָיו.

ו. פִּיצַד אָמְרוּ: 'יִתְקַים בְּחֻתְמָיו? עֵדִים שָׂאֵמְרוּ: כְּתָב יְדִינוּ
הוּא זֶה, אֲבָל אֵינִי אָנוּ מִפִּירִין לֹא אֵת הָאִישׁ וְלֹא אֵת הָאִשָּׁה –
כְּשֶׁר. 'אֵינִי כְּתָב יְדִינוּ זֶה, אֲבָל אַחֲרַיִם מְעִידִין בְּהֵם שֶׁהוּא כְּתָב
יְדוֹ, אוֹ שֶׁהָיָה כְּתָב יְדוֹ יוֹצֵא מִמָּקוֹם אַחֵר – כְּשֶׁר.

ז. רַבִּי מֵאִיר אומר: עֵבֹ וּתְחוּמֵיהָ בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל לְגִטָּין. וְחֻכְמֵיהֶם
אוֹמְרִים: עֵבֹ וּתְחוּמֵיהָ כְּחוּץ לְאַרְץ לְגִטָּין. מַעֲשֶׂה בְּאַחַד מִכְּפָר

ססי שהביא גמט לפני רבי ישמעאל, אמר לו: אף אתה צריך לומר בפני נכתב ובפני נחתם, שלא תזקק לעדים. לאחר שיצא, נכנס לפניו רבי אלעאי, אמר לו: והלא כפר סוסאי מבלעת בתחום ארץ ישראל, וקרובה לצפורי יותר מעכו. אמר לו: שתק בני, שתק! הואיל ויצא הדבר בהתר – יצא.

ח. רבי יהודה אומר: אף על פי ששני עדים בותים – פשר. אמר רבי יהודה: מעשה שהביא לרבן גמליאל בכפר עותנאי גמט אשה, והיו עדיו בותים והכשירו.

ט. כל שטרות העולים בערפאות שלהם, אף על פי שהותמיהן עובדי כוכבים. רבי עקיבא מכשיר בכלן, וחכמים פוסלין בגמי נשים ובשהרורי עבדים. אמר רבי אליעזר ברבי יוסי: כך אמר להם רבי שמעון לחכמים בצידן, לא נחלקו רבי עקיבא וחכמים על כל השטרות העולים בערפאות של עובדי כוכבים, אף על פי שהותמיהן עובדי כוכבים שהם פשרים, ואפילו גמי נשים ושהרורי עבדים, לא נחלקו, אלא בזמן שנעשו בהדיוט, שרבי עקיבא מכשיר בכלן, וחכמים פוסלין, הוין מגמי נשים ושהרורי

עֲבָדִים. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר: אַף אֵלֹהֵי כְּשָׁרִים, בְּמָקוֹם שְׂאִין יִשְׂרָאֵל חוֹתְמִין.

י. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: אָמַרְנוּ לוֹ לְרַבִּי מֵאִיר, מִפְּנֵי מַה זָכִין לְעַבְדִּים שְׂלָא בְּפָנָיו? וְהֲלֹא זְכוּת הוּא לְעַבֵּד שְׂיֵצֵא מִתַּחַת יַד רַבּוֹ לְחֵרוֹת! אָמַר לָנוּ: אֵינּוּ אֵלָּא חוֹב הוּא לוֹ, שְׂאֵם הָיָה עַבְדּוֹ בְּהֵן – נִמְצָא פּוֹסְלוֹ מִן הַתְּרוּמָה. אָמַרְנוּ לוֹ: וּמַה אֵם יִרְצָה שְׂלָא לְזוּגְוֹ וְשְׂלָא לְפַרְנָסוֹ – הִרְשׁוֹת בְּיָדוֹ. אָמַר לָנוּ: וּמַה אֵם אֵלֹהֵי עַבְדּוֹ בְּהֵן שְׂבָרְהָ, וְאַשְׁתּוֹ בְּהֵן שְׂמַרְדָּה עַל בַּעֲלָהּ, הֲלֹא אוֹכְלִין בְּתְרוּמָה, וְזֶה אֵינּוּ אוֹכֵל, אֲבָל אִשָּׁה אֵינָה בֵּן, אֵלָּא חוֹב הוּא לָהּ, שְׂבֵן פְּסָלָה מִן הַתְּרוּמָה וּמִפְּסִידָה מִן הַמְּזוּנוֹת.

יא. הָאֹמַר לְחֵבְרוֹ: 'הוֹלֵךְ מְנָה לְפָלוּנִי שְׂאֵנִי חַיֵּב לוֹ, תֵּן מְנָה זֶה לְפָלוּנִי, פְּקֻדוֹן שְׂיֵשׁ לוֹ בְּיָדִי, הוֹלֵךְ מְנָה זֶה לְפָלוּנִי, פְּקֻדוֹן שְׂיֵשׁ לוֹ בְּיָדִי' – חַיֵּב בְּאַחֲרֵיּוֹתָיו, אֵם בָּא לְחֹזֵר – לֹא יִחְזֹר, וְחַיֵּב. הוֹלֵךְ מְנָה זֶה לְפָלוּנִי – תֵּן מְנָה זֶה לְפָלוּנִי, הוֹלֵךְ מְנָה זֶה לְפָלוּנִי, הוֹלֵךְ שְׂטֵר מִתְּנָה זֶה לְפָלוּנִי, תֵּן שְׂטֵר מִתְּנָה זֶה לְפָלוּנִי, אֵם רְצָה לְהַחְזִיר – לֹא יִחְזִיר. הֲלֹךְ וּמְצָאוֹ שְׂמַת – יִחְזֹר לְמִשְׁלַח, וְאֵם מַת – יִתֵּן לְיִוְרֵשִׁים. זְכָה מְנָה זֶה לְפָלוּנִי, קִבֵּל מְנָה זֶה לְפָלוּנִי, זְכָה

שטר מתנה זה לפלוני, קבל שטר מתנה זה לפלוני, אם רצה לחזור – לא יחזור. הלך ומצאו שמות – יתן ליורשיו. ואם לאחר מיתה זכה – יחזיר למשלה, שאין אדם זוכה, שאין אדם זוכה בכתב לאחר מיתה. מי שאמר: 'שא מנה זה לפלוני, טול מנה זה לפלוני, יהא מנה זה לפלוני בידך, ומת, אם רצה לחזיר – לא יחזיר, ואין צריך לומר, באומר: – זכה לו. ובאומר: – התקבל לו.'

יום שישי, יג בסליו

למדת כבוד דף היומי? בבלי: יבמות טב; ירושלמי: תרומות י'

מסכת גיטין פרק שני

א. המביא גט ממדינת הים, ונתנו לה, ולא אמר לה: 'בפני נכתב ובפני נחתם' – הרי זה מקבלו הימנה, אפלו לאחר שלש שנים ויחזור ויתננו לה, ויאמר לה: 'בפני נכתב ובפני נחתם'.

ב. נְאֻמַּנְת אֵשֶׁה שְׁתֹּאמַר: 'זָהוּ גַּם שְׁנַתַּת לִי'. נִקְרַע - כָּשֶׁר, נִתְקַרַע - פָּסוּל, נִקְרַע בּוֹ קֶרַע שֶׁל בַּיִת דִּין - פָּסוּל. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלֶעָזָר אָמַר: מְדַבֵּק אֶת הַקְּרָעִים וְנוֹתֵן לָהֶן, וְאָמַר לָהֶן: 'בְּפָנַי נִכְתָּב וּבְפָנַי נִחְתָּם'.

ג. אֶחָד אָמַר 'בְּפָנַי נִכְתָּב וְאֶחָד אָמַר בְּפָנַי נִחְתָּם' - פָּסוּל. שְׁנַיִם אָמְרִים: 'בְּפָנַי נִכְתָּב', וְאֶחָד אָמַר: 'בְּפָנַי נִחְתָּם' - פָּסוּל. רַבִּי יְהוּדָה מְכַשֵּׁיר בָּזֶה.

ד. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר: אֲפֹלוּ כָּתְבוּ הַיּוֹם וְחִתְמוּ לְמָחָר - כָּשֶׁר. כָּתְבוּ בְּעִיר זוֹ - לֹא יִחְתְּמוּ בְּעִיר אַחֶרֶת. וְאִם חִתְּמוּ - כָּשֶׁר. כָּתְבוּ בְּאֶרֶץ וְחִתְמוּ בְּחוּץ לְאֶרֶץ - צְרִיף שְׂיֵאמַר: 'בְּפָנַי נִכְתָּב וּבְפָנַי נִחְתָּם'. כָּתְבוּ בְּחוּץ לְאֶרֶץ וְחִתְמוּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אֵין צְרִיף שְׂיֵאמַר: 'בְּפָנַי נִכְתָּב וּבְפָנַי נִחְתָּם'.

ה. כָּתְבוּ בְּקְלִיפֵי אֲגוּזִים, בְּקְלִיפֵי רְמוֹנִים, בְּדָם הַקְּרוּשׁ, וּבְחֵלֶב הַקְּרוּשׁ, עַל עֲלֵי זֵית, עַל עֲלֵי דִלְעָת, עַל עֲלֵי חֲרוּב, עַל כָּל דְּבַר שֶׁהוּא שָׁל קִימָא - כָּשֶׁר. עַל עֲלֵי חֲזָרִיז, עַל עֲלֵי כְּרִשִׁין, עַל עֲלֵי בְּצָלִים, עַל עֲלֵי יִרְקוֹת וּוְרָדִין, עַל כָּל דְּבַר שֶׁאֵינוֹ שָׁל קִימָא -

פסול. זה הכלל: כתב דבר שהוא של קימא על גבי דבר שאינו של קימא, או בדבר שאינו של קימא על גבי דבר שהוא של קימא – פסול, עד שיכתב בדבר שהוא של קימא, ועל דבר שהוא של קימא.

ו. המקרע על העור כתבנית כתב – פסול. הרושם על העור כתבנית כתב – פשוט. רבי יוסי הגלילי אומר: מה ספר מיוחד שאין בו רוח חיים, יצא דבר שיש בו רוח חיים. רבי יהודה בן בתירה אומר: מה ספר מיוחד שהוא תלוש מן הקרקע, יצא דבר המוחבר לקרקע. כתב על קרן הצבי, והתכו, והתמו, ונתנו לה – פסול, שנאמר (דברים כד): "וכתב ונתן" – 'מה נתינה בתלוש, אף כתיבה בתלוש'. כתב על קרן פרה, ונתן לה את הפרה, על היד של עבד, ונתן לה את העבד – זכתה בהן.

ז. אומר לה: 'הרי זה גיטיך, והשאר כתבתיך'. נתקבלה גטא ונתקבלה כתבתה. 'הרי זה גיטיך, על מנת שתחזיר לי את הנזיר' – הרי זו מגרשת. 'על מנת שהנזיר שלי, או שנתנו לה הנזיר עצמו או שכתבו על ידה – אינה מגרשת.

ח. הַבַּל בְּשֵׁרִיץ לְקַבֵּל אֶת גְּטָה, חוֹץ מִחֲרַשׁ שׁוֹטֵה וְקָטָן, הַבַּל נְאֻמָּנִים לְהִבִּיא לָהּ אֶת גְּטָה, אֶפְלוּ בְנָה, אֶפְלוּ בְתָה, וְאֶפְלוּ חֲמִשׁ נְשִׁים שְׂאִין נְאֻמָּנוֹת לֹאמֵר 'מֵת בַּעֲלָהּ' – נְאֻמָּנוֹת לְהִבִּיא גְטָה. חֲמוּתָהּ, וּבֵת חֲמוּתָהּ, וְצָרְתָהּ, וַיִּבְמַתָּהּ, וּבֵת בַּעֲלָהּ. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלֵעָזָר אֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי עֲקִיבָא: אִשָּׁה עֲצֻמָּה נְאֻמָּנָה לְהִבִּיא גְטָה, מִקַּל וְחֹמֶר, וּמֵת צָרְתָהּ שְׂאִין נְאֻמָּנָה לֹאמֵר 'מֵת בַּעֲלָהּ', נְאֻמָּנָה לְהִבִּיא גְטָה, הִיא שְׁנֵאֻמָּנָה לֹאמֵר 'מֵת בַּעֲלָהּ' אֵינֶנּוּ דִּין שְׁנֵאֻמָּנָה לְהִבִּיא גְטָה? דִּין לְבֵא מִן הַדִּין לְהִיֹּת בְּנִדּוֹן! מַה בָּאֵלוּ צְרִיכוֹת שְׂאִימָרוּ: 'בְּפָנַי נִכְתָּב וּבְפָנַי נִחְתָּם', אֵף הִיא עֲצֻמָּה שְׁהִבִּיאָהּ, צְרִיכָה שְׁתֵּאמֵר: 'בְּפָנַי נִכְתָּב וּבְפָנַי נִחְתָּם'.

ט. גַּט אִשָּׁה שְׁפָתָבוּ שְׁלֵא לְשֻׁמָּה – פְּסוּל, שְׁנֵאֻמֵּר (דְּבָרִים כ"ד, א): 'וְכָתַב לָהּ' – 'לְשֻׁמָּה'. שְׁחָרוּר עֶבֶד שְׁפָתָבוּ שְׁלֵא לְשֻׁמָּה – פְּסוּל, שְׁנֵאֻמֵּר (וַיִּקְרָא י"ט, כ): "אִו חֲפֹשֶׁה לֹא נִתֵּן לָהּ", וְלַחֲלָן הוּא אֹמֵר: 'וְכָתַב לָהּ' – מַה 'לָהּ' הָאֻמֹּר לְחֲלָן לְשֻׁמָּה, אֵף לָהּ הָאֻמֹּר בָּאֵן לְשֻׁמָּה.

י. מנזלת סומה שכתבה שלא לשמה – פסולה, שנאמר (במדבר ה, ז): "ועשה לה הכהן את כל התורה הזאת" – שיהיו כל מעשיה לשמה'. כתב סופר לשמה, והתמו עדים לשמה, אף על פי שכתבוהו והתמוהו ונתנו לה – פסול, עד שיאמר לסופר 'כתוב', ולעדים 'התומו'. ולא עוד, אלא אפלו כתב בכתב ידו לסופר 'כתוב' ולעדים 'התומו', אף על פי שכתבוהו והתמוהו ונתנו לה – פסול, עד שישמעו את קולו, שיאמר הוא לסופר: 'כתוב' ולעדים 'התומו'.

יא. לזה ממונו אלף דינר בשטר, ופרע לו, ומבקש ללוות ממונו שניה – הרי זה לא יחזיר לו שטר הראשון, מפני שמרע פח הלקוחות. משכן לו בית, משכן לו שדה, ופרע לו, ומבקש ללוות ממונו שניה – הרי זה לא יחזיר לו שטר הראשון, מפני שמרע פח הבאין אחריו. אומר רבי יהודה: מעשה בכן קדרה שהיה כותב טפוסים גמין בערב, ובא מעשה לפני חכמים ופסלו את פלן. רבי אלעזר מכשיר בכלן, חוץ מגמיי נשים, שנאמר (דברים כד, א): "וכתב לה" – 'לשמה'.

יב. גַּט שְׂאֵבֶד מִמֶּנּוּ, וּמִצְאוֹ לְאַחַר זְמַן, אֵף עַל פִּי שְׂמֵכִיר אֵת סִימֹנוֹ – פָּסוּל, לְפִי שְׂאִין סִימֵן לְגִטִּין. אִיזְהוּ לְאַחַר זְמַן? כְּדֵי שְׂיִלְךָ אַחַר לְאוֹתוֹ מְקוֹם, אֲבָל נִתְּנוּ בְּשׂוּדָה וּבְתִבְיָה וּבְמִגְדָּל, וְנָעַל בְּפָנָיו, אֲבָד, אֵף עַל פִּי שְׂמִצְאוֹ לְאַחַר זְמַן – כָּשֶׁר.

יג. וְעוֹד שְׂלֵשָׁה הוֹסִיפוּ עֲלֵיהֶן: אֵת שְׁנֵרְרָתוֹ חֵיָה, וְאֵת שְׂשֻׁטְפוֹ נְהָר, וְאֵת שְׁזַפְל עֲלָיו מִפְלֵת – נוֹתְנִין עֲלֵיהֶן חוּמְרֵי חַיִּים וְחוּמְרֵי מֵתִים. בֵּת כַּהֵן לְיִשְׂרָאֵל וּבֵת יִשְׂרָאֵל לְכַהֵן – לֹא תֹאכַל בְּתֵרוֹמָה. עֶבֶד כַּהֵן שְׁבָרָה, וְאִשֶּׁת כַּהֵן שְׁמֹרְדָה – תְּרֵי אֵלוֹ אוֹכְלִין בְּתֵרוֹמָה. לֹא יֵצֵא הַרוֹצֵחַ חוּץ לְגִבּוֹל עִיר מִקְלָטוֹ, בְּחֻזְקַת שְׂכַחַן גְּדוֹל קַיִם.

יד. הוֹלֵךְ גַּט לְאִשְׁתִּי, עַל מְנַת שְׂתֵתָן לְאִבָּא וּלְאִחֵי מְאֵתִים זֵוּז – אִין יָכוֹל לַעֲשׂוֹת שְׁלִיחָה, עַל מְנַת שְׂתֵתָן לְךָ מְאֵתִים זֵוּז – אִין יָכוֹל לַעֲשׂוֹת שְׁלִיחָה, שְׁלֵא הָאָמִין לְכָל אָדָם אֵלָא לֹא. אָמַר לֹא: הוֹלֵךְ גַּט זֶה לְאִשְׁתִּי, יָכוֹל לַעֲשׂוֹת שְׁלִיחָה. אֵת הוֹלֵךְ גַּט זֶה

לְאִשְׁתִּי³ – אֵין יְכוּל לַעֲשׂוֹת שְׁלִיחַ, שְׁלֵא הָאָמִין לְכָל אָדָם אֵלֵא לֹא.

שַׁבַּת קֹדֶשׁ, יַד בְּסִלְיוֹ

לְמַדְתָּ כָּבֵד דַּף הַיּוֹמִי? בְּבִלִי: יְבֻמוֹת סג; יְרוּשְׁלָמִי: תְּרוּמוֹת יא

מִסְפַּקַת גִּיטִין פֶּרֶק שְׁלִישִׁי

א. הַמְלֻוָּה מְעוֹת אֶת הַכֹּהֵן וְאֶת הַלְוִי, וְאֶת הָעֲנִי, וְמַת – צָרִיךְ לְטוֹל רְשׁוֹת מִן הַיּוֹרְשִׁין. אֵלֹו הֵן הַיּוֹרְשִׁין, רַבִּי אוֹמֵר: כָּל שִׁירְשׁוֹ. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר: הַמְלֻוָּה מְעוֹת אֶת הַכֹּהֵן, וְאֶת הַלְוִי, בְּפָנֵי בֵּית דִּין, וְמַתוֹ – מִפְּרִישׁ עֲלֵיהֶן בְּרִשׁוֹת אוֹתוֹ שֶׁבֵט. הַמְלֻוָּה מְעוֹת אֶת הָעֲנִי וְמַת – מִפְּרִישׁ עֲלֵיהֶם בְּרִשׁוֹת כָּל עֲנִיִּים. רַבִּי אֲחָא אוֹמֵר: בְּרִשׁוֹת עֲנִי עוֹלָם.

³ שֶׁהַבַּעַל מִקְפִּיד שֶׁדוֹקָא הוּא בְּעַצְמוֹ יְמַסֵּר לָהּ אֶת הַגֵּט וְלֹא אַחֵר.

ב. הפלגה מעות את העני והעשיר - אין מפרישין, שאין מפרישין על האבוד, זכה עני במה שבגדו. הפלגה מעות את הפהן ואת הלוי, ואת העני להיות מפריש עליהן מחלקו, מפריש עליהן, בחזקת שהן קימים, ומפריש עליהן כשער הזול, ואין בו משום רבית, ואין שביעית משמטת, ואם בא לחזור - אינו חוזר. ואם נתאשו הפעלים - אין מפרישין עליהן, לפי שאין מפרישין על האבוד.

ג. האומר: 'הילך מנה ונתן לפלוני בן לוי מחלקו', אם רצה לחזור - לא יחזור. קח מנה זו מדמי מעשר שיש לה בדי, והילך דמיו - חוששין לתרומת מעשר שבו, כור מעשר יש לה בדי - חוששין לתרומת מעשר שבו, והלך ונתנו לאחר - אין לו עליו אלא תרעמת.

ד. המניח פרות להיות מפריש עליהן תרומות ומעשרות. מעות להיות מפריש עליהן מעשר שני - מפריש עליהן בחזקת שהן קימים, ואינו חושש שמא הרקיבה התבואה, ושמא החמיץ היין, ושמא החלידו הפעות. הלך ומצאן שהרקיבו, ושהחמיץ, ושהחלידו - הרי זה חושש לתבואה, בדי

שתרקב, וליין בדי שיחמיין, ולמעוֹת בדי שיחליד. אָבְדוּ – הָרִי
 זֶה חוֹשֵׁשׁ מֵעַת לְעַת; דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר:
 בְּשִׁלְשָׁה פְּרָקִים בּוֹדְקִין אֶת תַּיִן.

ה. קדם אצל אשתו, או ששלח אצלה שליח, ואמר לה: גַּט
 שִׁלַּחְתִּי לָךְ אִי אֶפְשֵׁי שְׂתַעֲשִׂי בּוֹ, הָרִי זֶה בְּטָל הוּא' – דְּבָרֵי
 קַיָּמִים. 'פְּסוּל הוּא', 'אֵינוֹ גַּט' – לֹא אָמַר כְּלוּם. בְּרֵאשׁוֹנָה הָיָה
 עוֹשֶׂה בֵּית דִּין בְּמָקוֹם אַחֵר, וּמְבַטְלוֹ, אִם בְּטָלוֹ – מְבַטְלוֹ; דְּבָרֵי
 רַבִּי. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר: אֵין יָכוֹל לְבַטְלוֹ, וְלֹא הוֹסִיף
 עַל תְּנָאֵי, שְׂאֵם בֶּן, מַה כַּח בֵּית דִּין יָפָה?

ו. אָמַר לְשָׁנִים: תָּנּוּ גַּט זֶה לְאִשְׁתִּי, יָכוֹל לְבַטְלוֹ זֶה שְׁלֹא בְּפָנָי
 זֶה; דְּבָרֵי רַבִּי. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר: אֵינוֹ יָכוֹל לְבַטְלוֹ
 אֲלֵא זֶה בְּפָנָי זֶה. אִם אָמַר לָזֶה בְּפָנָי עֲצֻמוֹ וְלָזֶה בְּפָנָי עֲצֻמוֹ –
 יָכוֹל לְבַטְלוֹ, אֲפָלוּ זֶה שְׁלֹא בְּפָנָי זֶה.

ז. עָבַד שְׁנֵשֶׁבֶה וּפְדָאוּהוּ לְשֵׁם עָבַד – יִשְׁתַּעְבֵּד, וְרַבּוֹ נוֹתֵן
 דָּמָיו. לְשֵׁם בֶּן חוֹרִין – לֹא יִשְׁתַּעְבֵּד, וְאֵין רַבּוֹ נוֹתֵן דָּמָיו. רַבִּי
 שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר: בֵּין כֶּף וּבֵין כֶּף יִשְׁתַּעְבֵּד, וְרַבּוֹ נוֹתֵן

דמיו. אָמַר לוֹ רַבִּי שְׁמֵעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל: כָּשֶׁם שְׁמֵעוֹן יִשְׂרָאֵל
לַפְדוֹת בְּנֵי חוּרִין, כֹּךָ מֵצוּיִם לַפְדוֹת אֶת הַעֲבָדִים.

ח. אֵיזְהוּ נָדָר שְׁצָרִיד חֲקִירַת חֶכֶם? אָמַר: 'קוֹנֵם אִם אֲשַׁתִּי
נִהְיִית לִי, שְׁגִנְבָה אֶת כִּיסִּי, שְׁחִבְתָּה אֶת בְּנִי. וְנֹדַע שְׁלֹא
חִבְתָּו, וְשְׁלֹא גִנְבָה; רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר: אַף בָּזָה לֹא יִחְזִיר מִפְּנֵי
תַקוּן הָעוֹלָם. בְּמַה דְּבָרִים אָמוּרִים? בְּזִמְן שְׁנֹדָר וְאַחַר כֹּךָ גֵּרֵשׁ,
אַבְל גֵּרֵשׁ וְאַחַר כֹּךָ נָדָר - מִתָּר. נָדָר לְגֵרֵשׁ וְנִמְלָךְ - מִתָּר.
נָדָר בְּנִזִּיר וּבְקָרְבָן וּבְשִׁבּוּעָה - מִתָּר.

ט. מִפְּנֵי מַה אָמְרוּ הַמוֹצִיא אֶת אֲשֶׁתוֹ מִשּׁוּם שֵׁם רָע לֹא יִחְזִיר
עוֹלָמִית? שְׁחִמּוֹצִיא אֶת אֲשֶׁתוֹ מִשּׁוּם שֵׁם רָע, וְנִשְׂאֵת לְאַחַר
וְיִלְדָה, וְאַחַר כֹּךָ נִמְצָאוּ דְבָרִים בְּדָאִים, אָמַר: 'אֵלּוּ הָיִיתִי יוֹדֵעַ
שֶׁחֲדָבָרִים בְּדָאִין, אֶפְלוּ נִתְּנוּ לִי מֵאָה מְנָה לֹא הָיִיתִי מְגַרְשָׁה'
- נִמְצָא גַּם בְּטֵל וְהוֹלָד מִמּוֹר. וּמִפְּנֵי מַה אָמְרוּ 'הַמוֹצִיא אֶת
אֲשֶׁתוֹ מִשּׁוּם נָדָר - לֹא יִחְזִיר?' מִפְּנֵי שְׁמוֹצִיא בְּנָדָר, וְנִשְׂאֵת
לְאַחַר וְיִלְדָה, וְאַחַר כֹּךָ נִמְצָא נָדָר בְּטֵל, וְאָמַר: 'אֵלּוּ הָיִיתִי יוֹדֵעַ
שֶׁחֲנָדָר בְּטֵל, אֶפְלוּ נִתְּנוּ לִי מֵאָה מְנָה - לֹא הָיִיתִי מְגַרְשָׁה',
נִמְצָא גַּם פְּסוּל וְהוֹלָד מִמּוֹר.

י. רבי אלעזר ברבי יוסי אומר: מפני מה אמרו המוציא את אשתו משום שם רע לא יחזיר? שלא יהיו בנות ישראל פרוצות בעריות! אומרים לה: 'הוי יודעת, שהמוציא את אשתו משום שם רע - אין יכולה היא שתחזור'. מפני מה אמרו המוציא את אשתו משום נדר לא יחזיר? שלא יהיו בנות ישראל פרוצות בנדרים! אומרים לה: 'הוי יודעת, שהמוציא את אשתו משום נדר - אין יכולה היא שתחזור'.

יא. המוציא את אשתו משום אילונית, ונשאת לאחר, והיו לה בנים, והיא תובעת כתבתה מן הראשון. משום רבי יהודה בן בתירה אמרו, אומרים לה: 'יפה שתיקוטיך מדבוריך'. רבי אלעזר ברבי יוסי אומר: משום אילונית נותנים לה כתבתה, בחזקת שהיא בשרה.

יב. אין מבליעין דגרי זהב במלחמה מפני סכנות נפשות. רבי שמעון בן גמליאל אומר: אין מכריחין את השבוין מפני תקנת השבוים. בראשונה היו אומרים: המטמא ומנסף. חזרו ואמרו: אף המדמע. חזרו לומר: אף המנסף, בשוגג - פטור, במזיד - חיב, מפני תקון העולם.

יג. כהנים שפגלו במקדש, שוגגין - פטורין. מזידין - חייבין, מפני תקון העולם. שליח בית דין שהכה ברשות בית דין, והזיק בשוגג - פטור, במזיד - חייב, מפני תקון העולם. רופא אפון שרפא ברשות בית דין והזיק, בשוגג - פטור, במזיד - חייב, מפני תקון העולם. המחמד את העבר במעי אשה ברשות בית דין, והזיק, בשוגג - פטור. במזיד - חייב, מפני תקון העולם.

יד. ארץ יהודה אין בה משום סקריקין⁴, מפני ישוב המדינה. בפמה דברים אמורים? בהרוגין שנהרגו לפני המלחמה, ובשעת מלחמה אבל הרוגין שנהרגו מן המלחמה ואילך - יש בו משום סקריקין, גליל - לעולם יש בה משום סקריקין.

טו. הלוקח מן הסקריקין, וְחֹזֵר וְלָקַח מִבְּעַל הַבַּיִת - מקחו קנים, מבעל הבית, וְחֹזֵר וְלָקַח מִסְּקָרִיקִין - מקחו בטל, ואם עשה לו בעל הבית אחריות - מקחו קנים. זו משנה ראשונה, בית דין שאחריתו אמרו: הלוקח מן הסקריקין - נותן לפעלים רביע.

⁴ גבר אלים ואנס, שלוקח שדות מיד בעליהם בגזלה ובלא דמים.

רביע בקרקעות, רביע בפמעות, ויד בעלים על העליונה, רצו בקרקע – נוטלין, רצו בפמעות – נוטלין. אימתי? בזמן שאין בידן לקח, אבל אם יש בידם לקח – הן קודמין לכל אדם. רבי הושיב בית דין, ונמנו, שאם שהתה בפני סקריקין שנים עשר חדש – כל הקדם יקח. אבל נותן לבעלים רביע, רביע בקרקע, רביע בפמעות – יד בעלים על העליונה, אם יש בידן לקח – הן קודמין לכל אדם.

טז. האריסין, והחבורות, והאפוטרופסין – אין בהם משום סקריקין. הבא מחמת חוב⁵, ומחמת אנפרות⁶ – אין בהם משום סקריקין, ואנפרות עצמה – ממתנת לבעלים כל שנים עשר חדש.

יז. רבי שמעון בן אלעזר אומר: לקח מן האשה בכתבתה, וחרז ולקח מן האיש – מקחו קנים, מן האיש וחרז ולקח מן

⁵ עכו"ם בעל זרוע שאנם נכסי ישראל וירד לתוך שדהו מחמת שהיה לו חוב על בעל השדה, ויש עדים לעכו"ם שיש לו חוב על ישראל זה, או שהישראל עצמו חודה בזה.

⁶ אנפרות – עכו"ם שאין הישראל מסור להרגו, אך נמל ממנו העכו"ם את שדהו של ישראל במענה שיש לו חוב על ישראל בעל השדה, ואין לו לעכו"ם עדים שיש לו חוב על ישראל זה, וגם הישראל אינו מודה שיש לעכו"ם חוב עליו.

הָאִשָּׁה – מִקְחוּ בְּטֵל. אִם עָשִׂתָּהּ לוֹ אִשָּׁה אַחֲרֵיכֶם בְּכַתְּבָתָהּ –
מִקְחָהּ קָיָם. הַפְּעוּטוֹת – מִקְחָן מִקְחָ וּמִמְכָּרָן מִמְכָּר בַּמִּטְלָאֵלִין,
אֲבָל לֹא בַּמְרָקָעוֹת. רַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר: לֹא אָמְרוּ
הַפְּעוּטוֹת אֵלָּא בַּהֲוָה. עָנִי שְׁנֹמֵל בִּידוֹ וּמִשְׁלִיךְ אַחַת אַחַת, מַה
שֶׁתַּחֲתִיו גָּזַל גָּמֹר.

יח. עִיר שְׂשֵׁי בָּהּ יִשְׂרָאֵל וְעוֹבְדֵי פֹכְבִים – הַפְּרָנְסִין גּוֹבִין
מִיִּשְׂרָאֵל וּמִעוֹבְדֵי פֹכְבִים, מִפְּנֵי דְרָכֵי שְׁלוֹם, וּמִפְּרָנְסִין עָנִי
עוֹבְדֵי פֹכְבִים עִם עָנִי יִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי דְרָכֵי שְׁלוֹם. מִסְפִּידִין
וְקוֹבְרִין מֵתֵי עוֹבְדֵי פֹכְבִים עִם מֵתֵי יִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי דְרָכֵי שְׁלוֹם.
וּמִבְּקָרִין חוֹלֵי בּוֹתִים עִם חוֹלֵי יִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי דְרָכֵי שְׁלוֹם.
וּמִנְחָמִין אֲבֵלֵי בּוֹתִים עִם אֲבֵלֵי יִשְׂרָאֵל.

יְהוּדֵי יִקְרָא!

בְּקִבְעוֹת שֶׁל כְּמָה דְקוֹת בְּיוֹם אַתָּה יָכוֹל לְזַכּוֹת לְלַמֵּד אֶת כָּל

שִׁשָּׁה סְדְרֵי הַתּוֹסֶפֶת!!!